

HET KERSTGESCHENK VAN KAMER VIER

C. A. Elink Schuurman

Angstige stilte heerste in kamer vier. Drie jongens keken telkens van het rijdende tafeltje, waarop hun gezamenlijke Kerstgeschenk nog onvoltooid lag, naar het bed, waarin Klaas onbeweeglijk naar de zoldering lag te kijken. Het was duidelijk: dit keer wilde er geen ingeving komen.

Bennie, wiens ongeduldige schaar al veel te lang werkeloos was geweest, begon door zijn tanden te fluiten; dadelijk fluisterde Siem: „Jò, wees nou stil, stoer hem niet.” Huug vroeg na een lange aarzeling zachtjes: „Zal ik de speeldoos aanzetten? Zou je dan ook een ingeving krijgen?” Maar Klaas schudde zwijgend van „nee”.

Elk der jongens kon aan niets anders denken dan aan het wandkleed, dat ze samen hadden gemaakt. Een idee van Klaas.

Klaas was eerst alleen maar een mager, stil ventje geweest, maar toen een tante hem een hele bezending restjes kleurig vilt had meegebracht, was er ineens een verandering over hem gekomen. Klaas bleek ingevingen te hebben, en leiderstalent bovendien. En zo was kamer vier aan het werk gegaan om een wandkleed voor Kerstmis te maken. Een reuzenwerk was het geweest.

Wonderlijk door zijn ongewoonheid, maar daverend mooi! De kribbe van het Kindeke Jezus stond op een weiland, en daaromheen waren bloemen en spelende dieren; op de takken van een overbuigende boom zaten allerlei bonte vogels hun hoogste lied te zingen; boven het kribbetje dartelden vlinders, en hoog in de lucht zweefde een vliegmachien over, waaruit een regen van bloemen daalde; dat vliegtuig, technisch perfect getekend, was de enige bijdrage van de vliegtuigmaniak Huug, behalve dan de muziek van zijn speeldoos, die meermalen de fantasie van Klaas

over een dood punt heen had geholpen, iets waarover Huug trouwens erg in zijn sas was. Allerlei boeken waren telkens aangesleept om alles tot in de puntjes nauwkeurig te tekenen; dat tekenen had Klaas zelf gedaan. Bennies vaardige handen knipten dan volgens de aanwijzingen van Klaas elk onderdeel uit het vilt, en Siem, die een eindeloos geduld bezat en die bovendien het langst op mocht zitten in bed, naaide met onzichtbare steekjes al die kleurige stukjes vilt tot het bonte en blije kleed, dat in de wachtkamer van het sanatorium zou worden opgehangen. Want na lang over en weer gepraat hadden de jongens besloten, het kleed aan het sanatorium te geven, en de directrice, de door iedereen aangebeden directrice, had het meteen voor de wachtkamer bestemd, een creplaats. De jongens waren dan ook wat trots op hun werk, het Kerstgeschenk van kamer vier!

Maar één ding ontbrak nog: het gezicht van het Kindeke Jezus. Dat had Klaas tot het laatste toe uitgesteld. De grappige ronde beentjes van het peutertje waren al klaar — het sierlijke witte hemdje, waar de hartelijk uitgebreide armpjes uit staken — het stro, waar het Kindeke in lag gebed, alles, alles was al geknipt en zelfs al in de kribbe vastgenaaid, maar het gezichtje ontbrak. . . Een paar pogingen had Klaas vandaag al gedaan; vol spanning hadden Huug, Siem en Bennie telkens aan het vernuftige touwenstel het tafeltje om de beurt naar zich toe getrokken (aangeven van bed tot bed had ook wel gekund, maar dit was veel echter, natuurlijk!) maar ze hadden Klaas gelijk moeten geven: Het was niet het gezicht van het Kindeke Jezus geweest, geen enkele keer. En de jongens hadden weer gewacht. Maar nu leek het wel, of Klaas het had opgegeven. De stilte suisde en werd ondraaglijk van de spanning; maar die ebde weer weg en liet de jongens met een moe en landerig gevoel achter.

„Jò, maak er nou maar wat van, dan komt het tenminste klaar,” zei Bennie. Maar Huug begreep Klaas beter. „Dat doet hij nooit!” zei hij. Siem was de enige, die zijn geduld al spoedig had weergevonden. „Het komt nog wel voor mekaar,” zei hij vol vertrouwen. „Nou, maar dan moet er een wonder gebeuren,” zei Klaas

ineens, en hij wendde zijn ogen, die helemaal kleingeknepen waren, van het plafond naar zijn drie vrienden toe.

En prompt kwam het wonder binnen. Het kwam in de gestalte van een oude mijnheer, die de grootvader was van Siem.

Die oude mijnheer was de enige, die verlof had, buiten bezoektijd te komen, omdat hij zo heel oud was en van zo ver moest komen. Hij was de grote vertrouwde van kamer vier. Het wandkleed had hij in zijn eerste begin gezien en later, in de brieven van Siem, had hij er telkens over gehoord. En nu, naast het bed van zijn kleinzoon gezeten, luisterde hij naar diens gefluisterde verhaal: dat ze bang waren, dat het kleed niet af zou komen, omdat Klaas geen ingeving kreeg voor het gezicht van het Kindeke Jezus. „Het gezicht van het Kindeke Jezus?“, herhaalde grootvader. Hij stond op, en terwijl drie paar ogen hem volgden, ging hij naar Klaas. Naast diens bed ging hij zitten.

„Klaas,“ zei zijn zachte, oude stem, „jij, die zoveel van het Kindeke Jezus houdt, jij weet toch wel, dat dat gezicht zo lief en zo trouw is, dat geen enkel mens dat ooit uit kan beelden. De grootste schilders, Rembrandt zelfs, hebben dat niet gekund, mijn jongen. Dat komt omdat het Kindeke Jezus niet van de aarde is. Het komt van God. En wat van God komt is voor ons te hoog. Heel Kerstmis is een geschenk van God, net als de zon. De zon kunnen we ook niet afbeelden, en God ook niet. Maak jij dat gezichtje maar zo mooi mogelijk, Klaas, en dan zal God wel maken, dat de mensen, die ernaar kijken, er veel meer in zien dan jij of iemand anders er ooit in kunt leggen.“ Siems grootvader zweeg. Langzaam draaide Klaas het hoofd naar hem toe. Maar het was of zijn ogen naar iets anders keken. Bennie keek van Huug naar Siem, nauw merkbaar knikten zij drieën elkander toe. „De ingeving is gekomen,“ zeiden die knikjes duidelijk. Siems grootvader drukte even de hand van Klaas. „Kerstmis is een geschenk van God, mijn jongen,“ herhaalde hij. Klaas zei niets, maar zijn hand zocht al naar het potlood en het papier naast zijn bed. Grootvader ging terug naar Siem.

Kerstmorgen. De dokter en de directrice van het sanatorium kwamen naar kamer vier, om samen plechtig het geschenk in ontvangst te nemen. De hoofdzuster van de afdeling bracht ze tot voor het kleed, dat met de Kerstdagen in de kamer der jongens zou blijven hangen. Gedrieën stonden ze ervoor. Ze zeiden eerst geen woord. Ze bleven zo lang stil, dat Bennie het niet meer harden kon. „Het Kindeke Jezus, dat was verschrikkelijk moeilijk,” zei hij; „Klaas kon maar geen ingeving krijgen. En toen die ingeving kwam, toen was het zo allemenselijk moeilijk. Al die stralen om het Kindeke heen, net als de stralen van de zon . . . ik heb nog kramp in mijn hand van het knippen, en Siem heeft een uur langer op mogen zitten om alles nog op tijd vastgenaaid te krijgen.” De dokter draaide zich om en zijn ogen zochten de ogen van alle vier de jongens: „Ik heb in jaren niet zo iets moois gezien met Kerstmis,” zei hij. De directrice had haar lieve glimlach, waar de jongens zo graag naar keken en ze zei: „Ik denk, dat jullie echt van het Kindeke Jezus houden, alle vier.” „Ja, door Klaas,” zei Siem, en Huug en Bennie knikten bevestigend. Toen keek iedereen ineens geschrokken naar Klaas zijn bed, want Klaas begon ontzettend te huilen. „Dat is niets, dat is de reactie,” zei de dokter. Hij wendde zich tot de hoofdzuster: „Zuster, draait u zich eens even om, ja, kijkt u maar even het raam uit. Ik ga de wet van het sanatorium overtreden!” Hij beurde Klaas uit bed, hij hield hem in zijn armen of Klaas een heel klein kindje was, en hij liep met Klaas de gang op. Voor het raam, dat uitzicht gaf op de winterse tuin, bleef hij een tijd met de jongen staan. Langzaam aan bedaarde het snikken. Klaas zuchtte diep. „Ik denk,” zei de dokter toen, en terwijl hij sprak hield hij even zijn harde wang tegen de jongenswang van Klaas, „ik denk, dat jij vaak heel eenzaam bent geweest, hè Klaas, en dat de gedachte aan het Kindeke Jezus jou dan heeft getroost.” Klaas knikte van ja. „Ja dokter,” zei hij toen. „Ik denk,” zei de dokter, „dat ik, als ik zorgen heb of zo, de wachtkamer wel eens binnen zal lopen en naar het Kindeke Jezus van kamer vier zal gaan kijken. Ik denk, dat het ook mij wel eens troosten zal, Klaas.” Hij zweeg even.

Toen zei hij opgewekt: „En nu breng ik je weer naar je bed, vóór de hoofdzuster mij een standje komt geven.”

Ze kwamen de directrice tegen. Klaas zei: „Dag directrice, vrolijke Kerstmis.” De hoofdzuster was nog in de kamer. „Dokter,” zei ze, „vanmiddag komt mijn broer mij bezoeken en net als altijd zal hij zijn fototoestel wel bij zich hebben. Mag hij dan even hier komen en het wandkleed fotograferen? Dan krijgen Klaas en Bennie en Siem en Huug er ieder een foto van.” „Prachtig,” zei de dokter meteen. „Dan hebben ze voor hun hele leven een fijne gedachtenis aan hun eigen geschenk, het geschenk van kamer vier.”

